https://doi.org/10.14456/jeir.2023.38

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

The Relationship between The Roles of the School Administrator and Teacher's Learning Management in the 21st Century of The Secondary Educational Service Area Office Prachuap Khiri Khan

เจนวจี ศิริสมบัติ

Jenwajee Sirisombat

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

E-mail: kahomiko@gmail.com

Received February 27, 2022; **Revised** June 18, 2023; **Accepted** June 19, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นกรอบการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 292 คน ใช้วิธีคัดเลือกโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูใน

ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์; บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา; ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

Abstract

This Article aimed to study (1) study school administrator roles under the Office of Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area, (2) study learning management skills of teachers in the 21st century under the Office of Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area, and (3) find the relationship of school administrator roles related to learning management skills of teachers in the 21st century under the Office of Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area The study was conducted by a quantitative research approach. A sample deriving from stratified random sampling was school administrators and teachers Under the Office of Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area totaling 292 people. The instrument used was a 5-rating scale questionnaire with a reliability coefficient was 0.91 Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient. Analysis data by Descriptive statistics and Content Analysis.

Results of the study revealed as follows: (1) the school administrator roles under the Office of Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Overall was at a high level, (2) the learning management skills of teachers in the 21st century under the Office of Prachuap Khiri Khan Secondary Education Service Area Overall was at a high level, and (3) the school administrator roles had a rather high relationship with the learning management skills of teachers in the 21st century at the .01 level of significance.

Keywords: Relationship; School Administrator Roles; Learning Management Skills of Teachers in the 21st Century

บทนำ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวคิดการเรียนรู้ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้เรียนต้องเกิดการเรียนรู้จริงเป็นพื้นฐานความรู้เดิมและสามารถนำความรู้พื้นฐานไปต่อยอดความรู้ใหม่ กลายเป็นตัวกำหนดการจัดการเรียนรู้ การปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน ครู และผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยน

กระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความหมายเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริง รวมทั้งสามารถพัฒนาทักษะที่หลากหลายเพื่อให้การเรียนรู้นั้นเป็นการเรียนรู้เพื่อเผชิญการเปลี่ยนแปลง (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2560) นอกจากนี้ ยังมีการเกิดขึ้นของประเทศมหาอำนาจใหม่ ๆ ในหลายภูมิภาคบนโลก ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนวัตกรรมต่าง ๆ ความเปลี่ยนแปลงทางทรัพยากรธรรมชาติในการสร้างความมั่นคง ทางอาหารและพลังงาน ไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโลก ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นเรื่องที่ต้องเผชิญและเตรียมตัวรับมือในศตวรรษนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูที่จะต้องปรับเปลี่ยนให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการ ปรับรูปแบบการทำงาน และยังต้องให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมองเห็นความสำคัญในการปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 นี้ โดยให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สร้างเจคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ให้ครูมีความรู้ในวิชาชีพ มีแรงจูงใจในการทำงาน ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างครูให้มีศักยภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการคิดวิเคราะห์ มุ่งการทำงานเป็นทีมภายใต้บรรยากาศของวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (เจริญ ภูวิจิตร์, 2560)

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ครูมีความรู้ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพตนเองและส่งผลในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

สมมติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัด

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษา ซึ่งมีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ตรงกันประกอบนักวิชาการทางด้านการศึกษาดังนี้ Knezevic (1984); Gorton (1983); เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2555); มนต์ฤดี ถือสมบัติ (2556); อาพรรณ พรหมสวัสดิ์ (2558); รังสรรค์ มังกรงาม (2561) และปณิธิ เจริญรักษ์ (2563) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป จะได้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานด้านวิชาการ เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการในการชี้นำ ส่งเสริมให้บุคคลากรทางการศึกษาได้ตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมพลังประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ พัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ การประเมินผลและวิจัย การนิเทศ และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อให้งานทางวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2) ด้านการเป็นผู้สนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้และด้านทักษะต้องให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณและจัดสรรงบประมาณ จัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประสานความรู้กับวิทยากรภายนอก ส่งเสริมครูและบุคลากรให้ได้รับความรู้ แสวงหาความรู้และพัฒนาตัวเองด้านเทคโนโลยีให้ทันวิทยาการใหม่ ๆ ตลอดจนควบคุมติดตามบุคลากรในการใช้งานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

3) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการ เพื่อพัฒนา ปรับปรุง ความรู้ ทักษะ เจตคติของบุคลากร ในการส่งเสริมความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านวิชาการให้แก่บุคลากรทางการศึกษาที่จะต้องกระทาอย่างต่อเนื่องโดยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ จัดให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมทั้งในและนอกหน่วยงาน เข้าร่วม

ประชุมสัมมนา การพาไปศึกษาดูงาน การนิเทศ กากับติดตามและประเมินผล การสนับสนุนในการศึกษาต่อ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมให้สร้างผลงานทางวิชาการ

4) ด้านการติดตามและประเมินผล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการกำหนดนโยบาย ในการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การวางแผนและออกแบบการประเมิน การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมิน จัดทำคู่มือเกี่ยวกับแนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การพัฒนาส่งเสริมให้บุคลากรให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล สนับสนุนการจัดทำระบบสารสนเทศจากการวัดและการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการประเมินในสถานศึกษาโดยเน้นหลักการมีส่วนร่วม จัดให้มีระบบกากับติดตามที่ดีในการวัดและประเมินผล และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพกับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2. ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษา ซึ่งมีทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ตรงกันประกอบนักวิชาการทางด้านการศึกษาดังนี้ สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล (2561); รังสรรค์ มังกรงาม (2561); ธนา ธุศรีวรรณ (2562); อรวรรณ ไชยชาญ (2563) และปณิธิ เจริญรักษ์ (2563) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป จะได้ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1) ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดระบบ ของสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน กฎระเบียบ บทเรียนและบรรยากาศในการเรียนรู้ และทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2) ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานในด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การบริหารหลักสูตรพัฒนาและใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการสอนและบันทึกการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการเผยแพร่ผลงานจากการนำความรู้ไปใช้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้และจัดทาสถิติแสดงผลสัมฤทธิ์ สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการอ่านออกเขียนได้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสร้างสรรค์และนวัตกรรม วัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง

3) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู หมายถึง ความสามารถและความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ที่เป็นช่องทางในการสื่อสารเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความรู้ประสบการณ์ ในกระบวนการการจัดเก็บรวบรวม ค้นหาและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในระยะใกล้และไกลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรม นอกจากนี้บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สนับสนุนการเรียนรู้ คือ เครื่องมือสำคัญในการค้นคว้าและสร้างกิจกรรมการเรียน

ถ่ายทอดต่อผู้เรียนได้เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการวิจัย การจัดการ การประเมิน และการสื่อสารสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีดิจิตอล เครื่องมือสื่อสารในการเข้าถึง จัดการบูรณาการ การประเมินและสร้างสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม

4) ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกัน หมายถึง ความสามารถในการทำงานของครู โดยการรวมกลุ่มกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรง โดยการทำงานกันเป็นกลุ่ม เป็นทีม มีการกำหนดเป้าหมายระหว่างกัน ร่วมกันปฏิบัติ และนำประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยใช้ทักษะการจัดการเรียน การสอนในรูแบบที่ทันสมัย นำประสบการณ์และนวัตกรรมที่ตนเองทดลองมาแลกเปลี่ยนแบ่งปันกัน เกิดการสร้างความรู้หรือยกระดับความรู้โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียนและเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ และสังเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ออกเป็น 4 ด้าน และทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

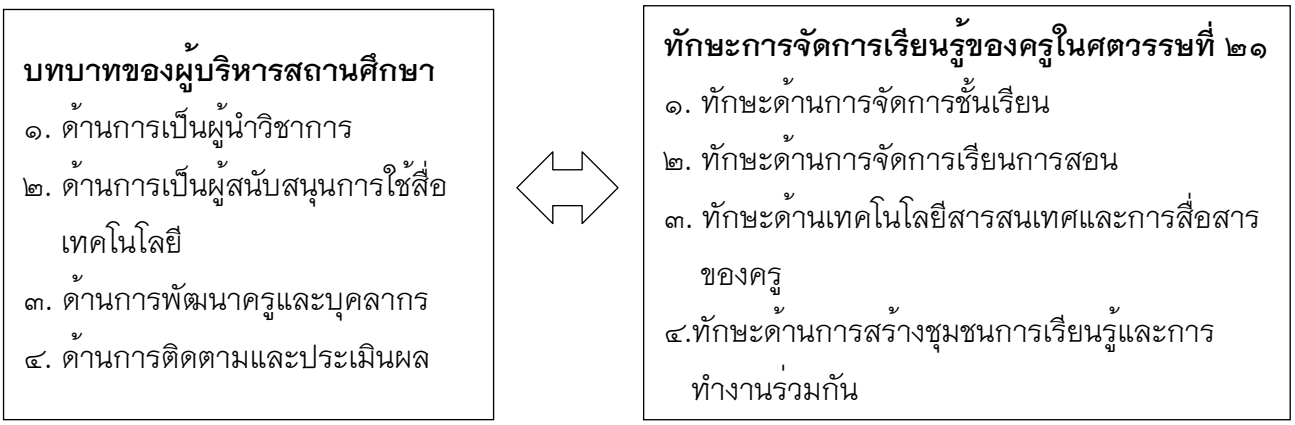

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 1,088 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2564 ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของทาโรยามาเน (Yamane, 1970) ได้ตัวอย่างจำนวน 292 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 ข้อ และตอนที่ 3 ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่21 จำนวน 28 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert's Rating Scale) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้ 1) ติดต่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2) นำแบบสอบถามที่เป็นเอกสารและแบบ QR Code (รูปแบบออนไลน์) พร้อมทั้ง สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 292 ฉบับ พร้อมทั้ง กำหนด วัน เวลา เพื่อเก็บแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลในเขตโรงเรียน ใกล้เคียงและขอให้สถานศึกษานำส่งแบบสอบถามคืนด้วยช่องทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมรูปแบบการเก็บตัวอย่างโดยใช้แพลตฟอร์ม Google Form ในการเก็บตัวอย่างอีกหนึ่งช่องทาง

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน โดยคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง 2) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา กับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product–moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ	4.21	.682	มาก
ด้านการเป็นผู้สนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยี	4.21	.687	มาก
ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร	4.18	.731	มาก
ด้านการติดตามและประเมินผล	4.21	.696	มาก
รวม	**4.20**	**.638**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20) ซึ่งเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.21) ด้านการเป็นผู้สนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยี ($\overline{X}$ = 4.21) ด้านการติดตามและประเมินผล ($\overline{X}$ = 4.21) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ($\overline{X}$ = 4.18)

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม

ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น		
	$\overline{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน	4.33	.716	มาก
2. ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน	4.33	.867	มาก
3. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู	4.30	.815	มาก
4. ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกัน	4.32	.800	มาก
รวม	**4.32**	**.724**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.32) ซึ่งเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 4.33) ทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.33) ทักษะด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ และการทำงาน

ร่วมกัน ($\overline{X}$ = 4.32) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู ($\overline{X}$ = 4.30)

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา กับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์มีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ดังตารางที่ 3

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{tot}
X_1	.651**	.622**	.625**	.626**	.688**
X_2	.691**	.674**	.650**	.664**	.731**
X_3	.655**	.652**	.633**	.656**	.708**
X_4	.732**	.686**	.707**	.657**	.757**
X_{tot}	.747**	.723**	.718**	.715**	.791**

** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (r = .791) ซึ่งเรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการติดตามและประเมินผล (X_4) สัมพันธ์กับทักษะด้านการจัดการชั้นเรียน (Y_1) (r= .732) ด้านการติดตามและประเมินผล (X_4) สัมพันธ์กับทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู (Y_3) (r= .707) และด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ (X_1) สัมพันธ์กับทักษะด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_2) (r= .622) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา มีบทบาทในฐานะผู้นำสามารถควบคุมและดูแลการดำเนินงานในด้านบริหารจัดการภายในสถานศึกษา มีหน้าที่ในการติดตามผล ประเมินผล สื่อสารเพื่อให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติตามวัตถุประสงค์เป้าหมายขององค์กรที่วางไว้เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความมั่นคง มีความก้าวหน้าบรรลุตามแผนนโยบายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของเข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2555) กล่าวว่าบทบาทที่สำคัญ ในการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา มี 5 ประการ คือ บทบาทผู้จัดระบบการจัดการเรียนรู้ ในการบริหารจัดการเรียนรู้ บทบาทผู้สนับสนุนระบบการจัดการเรียนรู้ บทบาทผู้อำนวย

ความสะดวก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีสิ่งอานวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างราบรื่น บทบาทผู้นิเทศ บทบาทผู้กำกับ ติดตาม ประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิธิ เจริญรักษ์ (2563) กล่าวว่าบทบาทของผู้บริหาร สามารถแบ่งได้ 4 ด้าน คือ ด้านการเป็นผู้นำวิชาการ ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการติดตามและประเมินผล 2 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีการเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้และมีการใช้อุปกรณ์ สื่อการสอนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้าเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้น ครูยังมีการสืบค้นและใช้อินเตอร์เน็ตอยู่เสมอเพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวทันเทคโนโลยีในปัจจุบัน ครูมีการทำงานร่วมกันด้วยความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน และมีส่วนสำคัญในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการทำงาน ของกลุ่มที่ตนเองเข้าร่วม ครูสามารถปรับตัว มีความยืดหยุ่นกับการทำงานทั้งส่วนตนและส่วนงานเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับรังสรร มังกรงาม (2561) ที่ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ มีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา และการใช้ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ มีการพัฒนาครูและบุคลากร และมีการติดตาม ประเมินผลนั้น จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับผลสัมฤทธิ์ในด้านต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น หากได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับปณิธิ เจริญรักษ์ (2563) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโดยผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21 ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ในรูปแบบ CTTB model ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาในด้าน ต่าง ๆ เช่น บทบาทการเป็นผู้กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ บทบาทในเป็นผู้นำด้านวิชาการ พัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ บทบาทในการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่21 คือ ผู้อำนวยความสะดวกในเรื่องความรู้ ไม่ใช่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เหมือนเช่นในอดีตให้กับผู้เรียน โดยจัดให้ตามความถนัด ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่ม ครูต้องปรับบทบาทเป็นผู้ที่คอยชี้แนะ อำนวยความสะดวก อำนวยความรู้ให้กับผู้เรียนไม่ใช่ถ่ายทอดความรู้อยู่หน้าชั้น (Guided by the Side Not Sage on the Stage) และต้องมีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านการจัดการชั้นเรียน (Classroom management)

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (Teaching Management)

3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู (Technological and Teacher's communication)

4) ด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกัน (Build a learning community and working together)

นอกจากนี้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องของสังคมโลก ยังจะส่งผลต่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับ “ฐานวิถีชีวิตใหม่” (New Normal) ที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย การเรียนรู้ที่จะการประยุกต์ใช้และเผยแพร่องค์ความรู้จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในสภาพการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ของสังคม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา น้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาด้านการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ที่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาสนใจ อาจจัดการอบรมสัมมนาในหัวข้อต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่บุคลากรสามารถนำไปต่อยอดหรือปรับประยุกต์ใช้ในด้านการเรียนการสอนต่อไปได้

1.2 ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 น้อยที่สุด คือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครู ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมและพัฒนาการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการสอนที่ทันสมัยมากขึ้น อาจจะจัดอบรมด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีสร้างสื่อการสอนที่น่าสนใจ จะได้เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน และได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดียิ่งขึ้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรนำบทบาทที่สำคัญและจำเป็นไปใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลดีต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูและส่งผลต่อประสิทธิผลของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เป็นรายกรณีเพื่อเจาะลึกถึงสาเหตุที่เป็นปัจจัยกระตุ้นการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ของครู

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ครูได้ฝึกทักษะการจัดการในด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ปณิธิ เจริญรักษ์. (2563). *แนวทางพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโดยผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 สุราษฎร์ธานี* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

กรรณิกา ไผทฉันท์. (2556). *การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการเรียนรู้ อำเภอด่านมะขามเตี้ย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1* (ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จีรพงษ์ ศรีรุ้ง. (2548) *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

เลิศวัลลภ ศรีษะพลภูสิทธิ และ ธมนพัชร์ ศรีษะพลภูสิทธิ. (2561). การปรับตัวเพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, 20*(1), 253–265.

เศกสรรค์ สุขแสง.(2553). *การรับรู้และความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสตรี: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกุฎโง่งอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.

จันทร์จิรา จันทร์โกมุท. (2560). *บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามกรอบคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

กวีภัทร ฉาวชาวนา และปกรณ์ ประจัญบาน. (2559). การพัฒนาตัวชี้วัดทักษะการจัดการห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 ของครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 18*(4), 197–209.

รังสรรค์ มังกรงาม.(2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 13*(3),210–217.

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2555). *การบริหารจัดการเรียนรู้. ในประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา.* นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ฆนัท ธาตุทอง. (2552). *การจัดการชั้นเรียน: ห้องเรียนแห่งความสุข.* กรุงเทพฯ: เพชรเกษม.

จิราภา เพียรเจริญ. (2556). *บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

จุฑารัตน์ นกแก้ว. (2560). *ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21.* สืบค้นเมื่อ 26 มิถุนายน 2562, จาก https://www.gotoknow.org/posts/517842

เจริญ ภูวิจิตร์. (2560). *การพัฒนาครูเพื่อคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.* สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2562, จาก http://www.nidtep.go.th/webnidtep2015/index.php/2015-04-29-02-17-33/2015-04-29-02-36-50

สุริยาพร นพกรเศรษฐกุล. (2561). *ทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18* (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธนา ธุศรีวรรณ.(2562). การพัฒนารูปแบบการชี้แนะเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูระดับมัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิรน, 16*(2), 535-547.

ชวิศ สมบัติวงค์. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการปฏิบัติ งานตามมาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

อรวรรณ ไชยชาญ. (2562). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นสำหรับครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออก. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี,14*(1), 98-108.